

Bojarskiego, mgr Grażyny Czerniak i mgr Justyny Zyśk wskazującą na konieczność przeprowadzenia konfrontacji z innymi źródłami historycznymi, wyciągnięcia wniosków oraz zmiany wprowadzenia innej konstrukcji referatów.

Na podsumowanie dwóch dni owocnych obrad III sesji naukowej *Życie Prywatne Polaków w XIX wieku*, „Świat dziecka” głos zabrał organizator prof. Jarosław Kita. Stwierdziwszy, iż czarny obraz dzieciństwa, jaki uzyskaliśmy był efektem dostępnych źródeł, prof. J. Kita zaznaczył dodatkowo, że głównie eksponowane w trakcie wystąpień były dzieci ziemiańskie i inteligentkie. Z tychże powodów sesja bynajmniej nie wyczerpała tematu dzieciństwa w XIX w. Po podziękowaniach, głos zabrała także organizatorka dr Maria Korybut-Marciniak, która podała wstępny tytuł kolejnej już czwartej sesji naukowej z cyklu *Życie Prywatne Polaków w XIX wieku*, który będzie brzmiał „*Wokół mody*” i odbędzie się w 2016 r. w Olsztynie.

III sesja naukowa zakończyła się wspólnym obiadem i toastem wzniesionym za pomyślność dalszej owocnej współpracy dwóch zaprzyjaźnionych ośrodków naukowych w Łodzi i w Olsztynie.

Sylwana Borszyńska

(Uniwersytet Łódzki, Wydział Filozoficzno-Historyczny)

<http://dx.doi.org/10.18778/2080-8313.14.16>

Sprawozdanie z konferencji naukowej pt. *Miasto, masa i... projekt. Historyczne trajektorie dyskursów modernizacyjnych*”, Łódź, 4–5 grudnia 2015 r.

W dniach 4–5 grudnia 2015 r. na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym Uniwersytetu Łódzkiego odbyła się interdyscyplinarna konferencja naukowa pt. *Miasto, masa i... projekt. Historyczne trajektorie dyskursów modernizacyjnych*, zorganizowana przez niedawno utworzone na mocy porozumienia sześciu wydziałów Interdyscyplinarne Centrum Studiów Miejskich UŁ we współpracy z Instytutem Historii i Katedrą Socjologii Kultury.

Była to – po wrześniowej konferencji Oddziału Łódzkiego Polskiego Towarzystwa Historycznego – druga w krótkim czasie konferencja zorganizowana przy współudziale Instytutu Historii UŁ, która podejmowała problematykę modernizacji, co świadczy o rosnącym zainteresowaniu tą tematyką wśród badaczy reprezentujących różne dziedziny humanistyki i nauk społecznych oraz odpowiada na ferment intelektualny, jaki wzbudzają wydane w ostatnich latach prace autorstwa Adama Leszczyńskiego, Jana Sowy, Andrzeja Ledera czy Tomasza Kizwaltera, podejmujące próbę reinterpretacji polskiej drogi do nowoczesności. O fermentie tym świadczy także projekt badawczy *Cztery dyskursy nowoczesności. Modernizm peryferii na przykładzie Łodzi (XIX–XX wiek)*, realizowany od trzech lat na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym przez grono młodych badaczy

reprezentujących różne dziedziny, głównie zaś socjologię i historię. Konferencja była okazją do prezentacji wstępnych wyników tego projektu w formie sympozjum podsumowującego.

Pierwszy dzień konferencji poświęcony był zagadnieniom teoretycznym. Otworzyły go dwa wykłady gości specjalnych – profesorów Tomasza Zaryckiego z Uniwersytetu Warszawskiego i Davida Osta z Hobart and William Smith Colleges w stanie Nowy Jork. Profesor Zarycki, autor m.in. monografii *Ideologies of Eastness in Central and Eastern Europe* (London: Routledge 2014) wygłosił interesujący wykład pt.: *Nowoczesność utracona w 1917: triumf inteligencji jako koniec nowoczesności w Europie Środkowej i Wschodniej*, w którym przedstawił intrygujący pogląd o zgubnym wpływie inteligencji, jako warstwy specyficznej dla tej części Europy, na jej rozwój społeczno-gospodarczy w XX w.

Z kolei David Ost, autor znanych książek na temat polskiej transformacji, takich jak *Kłęska „Solidarności”: gniew i polityka w postkomunistycznej Europie* (Warszawa 2007) wygłosił wykład pt.: *Realno-socjalistyczny dyskurs i praktyka modernizacji*, w którym zanalizował modernizacyjny wymiar polityki w Polsce Ludowej i przyczyny jej niepowodzeń.

Po wykładach i wspomnianym sympozjum podsumowującym projekt badawczy odbyło się łącznie 5 sesji roboczych, w których swoje referaty wygłosiło 19 uczestników, w większości doktorów i doktorów habilitowanych, reprezentujących ośrodki naukowe w Polsce i zagraniczne, m. in. Central European University w Budapeszcie. Sesje dotyczyły zarówno problematyki historyczno-dyskursowej, jak i bardziej współczesnych problemów miast i zagadnień modernizacyjnych. Dominowała problematyka polska, choć poszczególne referaty odwoływały się również do doświadczeń Rosji i byłego ZSRR, Francji, a nawet Chin. Jedna z sesji poświęcona była w szczególności tematyce Łodzi i jej rewitalizacji. Referaty wzbudzały na ogół długą dyskusję przenoszącą się również do kularów, co z jednej strony dowodziło wspomnianego wyżej wzrostu zainteresowania problematyką modernizacji, z drugiej zaś świadczyło o powodzeniu konferencji, która stała się asumptem do interesującej wymiany poglądów i perspektyw badawczych. Zapowiedziano, że wyniki konferencji ukażą się w numerze tematycznym jednego z czasopism naukowych.

Była ona również pierwszym poważnym wydarzeniem zorganizowanym pod szyldem Interdyscyplinarnego Centrum Studiów Miejskich, którego zadaniem jest łączenie różnych dyscyplin reprezentowanych na UŁ, a zajmujących się problematyką miejską. Pozytywny odzew, z jakim spotkała się idea organizacji konferencji ze strony środowiska badaczy z różnych ośrodków, zdaje się udowadniać celowość podejmowania tego typu zabiegów.

Kamil Śmiechowski

(Uniwersytet Łódzki, Wydział Filozoficzno-Historyczny, Katedra Historii Polski XIX w.)